

LJSPFF LATINA PRO NELATINÁŘE – HODINA I.

GRAMATIKA

1. První deklinace substantiv: vzor *fēmina*, ae f.:

Kmenová samohláska: *ā*

PÁD/ČÍSLO	SINGULÁR (sg.)	PLURÁL (pl.)
NOMINATIV (nom.)	<i>fēmin-a</i>	<i>fēmin-ae</i>
GENITIV (gen.)	<i>fēmin-ae</i>	<i>fēmin-ārum</i>
DATIV (dat.)	<i>fēmin-ae</i>	<i>fēmin-īs</i>
AKUZATIV (ak.)	<i>fēmin-am</i>	<i>fēmin-ās</i>
VOKATIV (vok.)	<i>fēmin-a !</i>	<i>fēmin-ae !</i>
ABLATIV (abl.)	<i>fēmin-ā</i>	<i>fēmin-īs</i>

Rod: tato substantiva jsou **většinou feminina**. Někdy mají ovšem rod **mužský**: jména **bytostí mužských** (*poēta* – básník, *agricola* – zemědělec, *nauta* nebo *nāvita* – plavec), **národů** a **většiny řek**. Kromě toho si zapamatujte spojení *Hadria Caeruleus* – blankytně modré Jaderské moře.

POZOR: Samozřejmě i zde je na místě poznamenat, že se používaly také odlišné tvary: zvláště historické tvary v zavedených slovních spojeních (*pater familiās* – hospodář, *māter familiās* – hospodyně), dále pozůstatky lokálu ve tvarech: *domī militiaeque* – v míru i ve válce, *Rōmae* – v Římě; a u některých slov také tvary lépe rozlišující rod v případě, že byl jeden tvar shodný pro maskulina a feminina: *dīs deābusque* (*dea* – *deus*), *filiīs filiābusque* (*fīlia* – *fīlius*).

2. Adjektiva: Podle vzoru *fēmina* se skloňují i ženské tvary takzvaných trojvýchodných adjektiv, tj. *bona*, *cāra*, *magna*, *maesta* a další, stejně jako ženské tvary přivlastňovacích zájem – *mea*, *tua*, *nostra*, *vestra*.

3. Sloveso být – esse:

		INDIKATIV PRÉZENTA	INDIKATIV IMPERFEKTA	FUTURUM I.
Singulár	1.	sum	eram	erō
	2.	es	erās	eris
	3.	est	erat	erit
Plurál	1.	sumus	erāmus	erimus
	2.	estis	erātis	eritis
	3.	sunt	erant	erunt